

DRŽAVNI ARHIV U SLAVONSKOM BRODU

SUMARNI INVENTAR

MJESNI NARODNI ODBOR SLOBODNICA

1947-1949

Broj fonda: HR DASB 246

Izradila: Gordana Slanček

Slavonski Brod, 2010.

SADRŽAJ

POPIS KRATICA.....	3
UVOD.....	4
I. OPIS FONDA	
1. IDENTIFIKACIJA.....	5
2. KONTEKST.....	5
3. SADRŽAJ I USTROJ.....	7
4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA.....	7
5. DOPUNSKI IZVORI.....	7
6. PODRUČJE KONTROLE OPISA.....	8
II. OPIS SERIJA I POSERIJA FONDA (INVENTARNI POPIS).....	9

POPIS KRATICA

br.	broj
čl.	članak
DASB.	Državni arhiv u Slavanskom Brodu
d/m	dužnih metara
f.	arhivski fond
FNRJ	Federativna narodna republika Jugoslavija
g.	godina
HR	Hrvatska Republika
Inv. br.	inventar broj
ISAAR (CPF)	Međunarodna norma arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji
ISAD (G)	Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva
KNO	Kotarski narodni odbor
MNO	Mjesni narodni odbor
NN	Narodne novine
NOO	Narodnooslobodilački odbor
NRH	Narodna Republika Hrvatska
PASB.	Povijesni arhiv Slavanski Brod
SL	Službeni list
Str.	stranica
Up	upis
ZAVNOH	Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Hrvatske

UVOD

Nakon Drugog svjetskog rata dotadašnji narodno-oslobodilački odbori su nužno morali prijeći iz vojnog u civilni oblik rada. Oni su predstavljali osnovu na kojima su oblikovani budući narodni odbori, a sam čin te promjene je pokrenut Zakonom o promjeni naziva narodno-oslobodilačkih odbora (NN 3/45). Danom donošenja tog zakona započeo je razvoj lokalne samouprave u Hrvatskoj. Razvoj samih narodnih odbora je nadalje nastavljen i Općim zakonom o narodnim odborima (SL FNRJ 43/46)¹ i Zakonom o administrativno – teritorijalnoj podjeli NR Hrvatske (NN 60/47). Opći zakon o narodnim odborima iste je ovako definirao: „Narodni odbori su organi državne vlasti preko kojih narod vrši svoju vlast u administrativno – teritorijalnim jedinicama“. Osnivali su se na različitim teritorijalno – administrativnim razinama pa su se prema tome i razlikovali (kotarski, gradski, općinski). Narodni odbori općina su se osnivali u selima i manjim gradovima.

¹ Službeni list Federativne Narodne Republike Jugoslavije (dalje SL FNRJ) br. 43, 28.5.1946.g.

1. IDENTIFIKACIJA

Oznaka / signatura:

HR-DASB- 246

Naslov:

Mjesni narodni odbor Slobodnica

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa:

1947. – 1949.g.

Razina opisa:

Fond

Količina:

1 kutija, 0,10 d/m

2. KONTEKST

Naziv stvaratelja:

Mjesni narodni odbor Slobodnica

Sjedište stvaratelja:

Slobodnica

Pravni položaj:

Organ državne vlasti

Upravna povijest

Mjesni narodni odbor Slobodnica osnovan je 1945. godine na temelju Zakona o promjeni naziva narodnooslobodilačkih odbora². U to vrijeme područje djelovanja mjesnih narodnih odbora određivao je ZAVNOH. To je trajalo do 1947. kada je donesen Zakon o administrativno-teritorijalnoj podjeli NRH³. Cijelo vrijeme djelovanja MNO je bio u sastavu KNO-a Slavonski Brod. Godine 1950. na temelju Zakona o administrativno – teritorijalnoj podjeli NRH⁴ i na temelju Uputstva o pripajanju područja ukinutih mjesnih narodnih odbora drugim administrativno-teritorijalnim jedinicama (NN 27/50) pripojen MNO- u Sibinj.

Nadležnost, funkcije i područje djelovanja

Do donošenja općeg Zakona o narodnim odborima 28.05.1946. godine, djelovanje narodnooslobodilačkih odbora bilo je uvjetovano ratnim prilikama. Prema Odluci o ustrojstvu i poslovanju narodnooslobodilačkih odbora i Skupština u Federalnoj Državi Hrvatskoj⁵ ti su organi državne vlasti prvenstveno izvršavali naređenja nadređenih organa (NOO kotara ili

² Narodne novine (dalje NN), br. 3,1945.g.

³ Isto, III (CIX),br.60.,1947.god.

⁴ NN 27/50.g.

⁵ Zbornik zakona, uredaba i naredaba za godinu 1945., sv. I-XII., Zagreb, str. 19-20

oblasti), ali i donosili naredbe i rješenja u okvirima zakona Federalne Države Hrvatske i Demokratske Federativne Jugoslavije.

Način izbora i zadaće mjesnih narodnih odbora (ali i ostalih) doneseni su 1946. godine Općim zakonom o narodnim odborima. Prema 26. čl. tog zakona posebna nadležnost mjesnog narodnog odbora bila je "...da ostvari poljoprivredni plan, da se stara o materijalno kulturnom podizanju mjesta, da rukovodi komunalnim zadacima, da se stara o unapređenju obrta i mjesne industrije, kao i da posreduje u pravilnoj razmjeni dobara između sela i grada".

Da bi se ispunili ovi inicijalni zadaci mjesni narodni odbori u svom su djelokrugu obavljali poslove u okvirima planiranja, poljoprivrede, komunalnog života, trgovine i obrta, financija, radnih odnosa, narodnog prosvjećivanja, socijalne brige i javnog zdravstva, te vođenja matičnih knjiga, evidencija stanovništva i sl.⁶

Administrativni ustroj

Broj odbornika u narodnim odborima određivao se prema republičkim zakonima uzimajući u obzir broj stanovnika, te utjecaj određenog područja u gospodarskom, kulturnom i sličnom značenju prema širem prostoru. Tako je mjesni narodni odbor mogao imati od 7 do 35 odbornika. Njihov je mandat bio opoziv, a uživali su imunitetna prava na području svog odbora. Mjesni narodni odbor bio je dužan najmanje jedanput u dva mjeseca sazvati zbor birača na kojima se trebalo raspravljati o pitanjima vezanim za život mjesta. Izvršni i upravni instrumenti narodnih odbora bili su izvršni odbori. Izvršni odbor su činili predsjednik, potpredsjednik, tajnik i drugi članovi. Oni su izvršavali sve odluke, uputstva i naredbe svog narodnog odbora kao i uredbe, pravilnike, uputstva, naredbe i rješenja viših struktura državne uprave.

U mjesnim narodnim odborima koji nisu imali svoj izvršni odbor, sve odluke je donosio narodni odbor kao cjelina. Cjelokupnom administracijom narodnih odbora upravljali su predsjednik i tajnik.

Veze

Za cijelo vrijeme postojanja MNO Slobodnica nalazio se u sastavu KNO Slavonski Brod, koji je potvrđivao njegov status, rješavao sukobe nadležnosti s drugim općinama i vršio nadzor nad zakonitošću njegovog poslovanja.

Povijest arhivskog fonda

Gradivo ovoga fonda preuzeto od Mjesnog ureda Općine Sibinj dana 30.06.1993.g.

Prilikom preuzimanja gradiva sastavljen je primopredajni Zapisnik br. 117/1-1993.g. od 5.07.1993.g. Gradivo je bilo u sređenom i evidentiranom stanju. Upisan je fond u Knjigu Općeg inventara po red. br. 153 str. 138/I i u Knjigu primljenog gradiva pod red. br. 96 str. 68/I.

Način preuzimanja

Gradivo fonda preuzeto je u Arhiv po službenoj dužnosti na temelju čl. 16 Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima⁷ i točke 2. Uputstva o predaji arhivske građe arhivima⁸.

⁶ Detaljni poslovi iz ovih domena su objašnjeni u čl. 26. Općeg zakona o narodnim odborima, 28.05.1946.g.

⁷ NN SRH, br. 25/1978.

⁸ NN SRH, br. 36/1987.

3. SADRŽAJ I USTROJ

Djelokrug i sadržaj

Gradivo fonda sastoji se od Predmetnih spisa.

Plan sređivanja

Gradivo fonda je podijeljeno u seriju:

1.1. Predmetni spisi

Prilikom sređivanja fonda arhivska tehničarka Đurđica Jurišić pridržavala se principa provenijencije.

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

Uvjeti dostupnosti

Arhivski fond ima status javnog gradiva. Ono je dostupno svim građanima sukladno odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN br. 105/1997.); Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva (NN br. 67/1999.) i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavanskom Brodu i korištenju arhivskog i knjižničnog gradiva (DASB, spis klasa br. : 003-05/98-01-98-1/)

Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja

Umnožavanje i objavljivanje dozvoljeno u skladu s Pravilnikom o radu čitaonice Državnog arhiva u Slavanskom Brodu i korištenju arhivskog i knjižnog gradiva (DASB, spis klasa br.: 003-05/98-01-98-1/)

Jezik u gradivu

Gradivo je na hrvatskom jeziku. Pismo je latinica.

Tvarne značajke

Spisi su u zadovoljavajućem stanju, odnosno moguća oštećenja ne utječu na njihovu čitljivost.

Obavijesno pomagalo

Obavijesna pomagala za fond Mjesni narodni odbor Slobodnica je sumarni inventar.

5. DOPUNSKI IZVORI

Postojanje i mjesto čuvanja izvornika:

Gradivo fonda čuva se u DASB pod signaturom 246.

Dopunski izvori:

Kao dopunski izvori može koristiti i gradivo fonda Mjesni narodni odbor Sibirj (HR-DASB-61)

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

Napomena arhivista:

Prilikom citiranja gradiva navodi se naziv ustanove, naziv fonda(kratice), naziv serije: DASB, f. MNO Slobodnica , inv. br. 1.

Opis izradila: Gordana Slanček

Pri izradi opisa koristili su se sljedeći izvori i literatura:

Izvori:

Mjesni narodni odbor Slobodnica (1947. – 1949.)

Službeni list FNRJ, god. 1946.-1952.g..

Narodne novine NRH, god. 1945.-1952.g.

Literatura:

Mario Zorc; Shematizam organa uprave (1945. – 1990.),PASB, 1997.

Pravila i propisi

Sumarni inventar izrađen je sukladno pravilima Opće međunarodne norme za opis arhivskog gradiva (ISAD(G)), 2. izd., Zagreb, 2001.g. i Međunarodne norme arhivističkoga normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji (ISAAR(CPF)), 2. izdanje, Zagreb, 2006.g.

Nadnevak izrade opisa:

Ožujak, 2010.g.

INVENTARNI POPIS

HR – DASB – 246 Mjesni narodni odbor Slobodnica

Oznaka / signatura serije: HR – DASB – 246/ 1

Naslov: Mjesni narodni odbor Slobodnica

Naziv serije: Prijave za upis u Knjigu državljana MNO Slobodnica

Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa: 1947.-1949.g.

Razina opisa: serija

Količina: 1 knjiga, 0,1 d/m

Knjige

Broj Inv.	Serijska	Naziv i sadržaj Inventarne jedinice	Vremenska odrednica	Količina	Bilješke
1.	1.1. Prijave za upis u Knjigu državljana MNO Slobodnica	Upisi od br. 1 – 816 – abecedno složeni od A-Z (1947.g.) Upisi od br. 817-861 nisu abecedno složeni (1947-1949.)	1947.g. 1947.-1949.g.	1 kutija	